

Подбуждане към омраза и престъпления от омраза срещу ЛГБТ лица

*Човешкото достойнство е ненакърнимо. То трябва да се зачита и защитава.
Всеки има право на физическа и психическа неприкосновеност.*

Харта на основните права на Европейския съюз (член 1 и член 3, параграф 1)

Под „подбуждане към омраза“ се разбира подстрекаване и насърчаване на омраза, дискриминация или враждебност спрямо физическо лице, мотивирани от предразсъдъци срещу това лице, основани на конкретна особеност, като например неговата сексуална ориентация или полово самоопределяне.

Под „престъпление от омраза“ се разбира физическо или словесно нападение срещу физическо лице, мотивирано от предразсъдъци срещу това лице, основани на конкретна особеност, като например неговата сексуална ориентация или полово самоопределяне.

С термина „хомофобия“ се обозначава ирационален страх от лице, поради това, че това лице е лесбийка, гей или бисексуално.

С термина „трансфобия“ се обозначава ирационален страх от лице, поради това, че това лице изразява принадлежност към пол, различен от определения при раждането му, например чрез подлагане на хормонална терапия, хирургическа операция, употреба на определено облекло или козметика.

Страхът или сплашването, произтичащи от престъпленията от омраза и подбуждането към омраза, възпират лесбийките, гейовете, бисексуалните и трансексуалните лица (ЛГБТ лицата) да участват пълноценно в обществото. Разпространението на подбуждането към омраза и престъпленията от омраза срещу ЛГБТ лицата в ЕС не е точно установено, тъй като повечето държави-членки не събират данни по този проблем. Данните от проведени проучвания показват, обаче, че в някои държави-членки до 50 % от ЛГБТ лицата са били жертви на подбуждане към омраза или престъпления от омраза. Поради липсата на единни правила на равнище ЕС държавите-членки са възприели различни подходи към подбуждането към омраза и престъпленията от омраза.

Проучванията показват, че за случаите на подбуждане към омраза и престъпления от омраза в много случаи не се съобщава. Отчасти причината за това е, че жертвите не желаят да разкрият своята сексуалност пред правоприлагащите органи. Някои държави-членки са въвели процедури за „съобщаване от трета страна“, които създават възможност за престъпленията да се съобщава на места, различни от полицейски участъци, и на лица, които не са полицейски служители.

Криминализиране на подбуждането към омраза

В дванадесет държави-членки (Белгия, Дания, Германия, Естония, Испания, Франция, Ирландия, Латвия, Нидерландия, Португалия, Румъния и Швеция), както и в Северна Ирландия в Обединеното кралство, подбуждането към омраза, насилие или дискриминация на основание на сексуална ориентация е криминално престъпление.

В четири държави-членки (Австрия, България, Италия и Малта) подбуждането към омраза е криминализирано по отношение на определени групи, като ЛГБТ лицата не са включени сред тях. Това обстоятелство затруднява прилагането на законодателството в случаи на хомофобия.

В останалите държави-членки, подбуждането на омраза към ЛГБТ лицата не е определено конкретно като криминално престъпление, но законът е общо формулиран и може да се използва за предоставяне на закрила на тези лица.

Престъпления от омраза

Всички държави-членки понастоящем преследват физическите нападения като криминални престъпления. В повечето държави-членки за тези престъпления може да се наложи по-тежко наказание, когато те са мотивирани от предразсъдъци например срещу расовата или религиозната принадлежност на дадено лице (което се определя като „утежняващо вината обстоятелство“). Законодателството на ЕС, обаче, не изисква от държавите-членки да третират хомофобията или трансфобията като „утежняващи вината обстоятелства“ по отношение на криминалните престъпления.

В 10 държави-членки (Белгия, Дания, Испания, Франция, Нидерландия, Португалия, Румъния, Финландия, Швеция и Обединеното кралство) хомофобията и трансфобията се считат за утежняващи вината обстоятелства, но някои държави-членки ограничават съставомерността на тези обстоятелства само за определени престъпления.

В 15 държави-членки (България, Чешката република, Германия, Естония, Испания, Ирландия, Италия, Кипър, Литва, Люксембург, Латвия, Малта, Австрия, Словения и Словакия) хомофобията и трансфобията не се определят изрично като утежняващи вината обстоятелства. В шест от тези държави обаче (Чешката република, Германия, Латвия, Малта, Австрия и Словакия) общото понятие за престъпление от омраза е признато от законодателството, което дава възможност хомофобията и трансфобията да бъдат отчетени като утежняващи вината обстоятелства.

ПРАВО НА ЕДНАКВА ЗАЩИТА

На 28 ноември 2008 г. ЕС прие рамково решение, свързано с подбуждането към омраза и престъпленията от омраза, мотивирани от расизъм и ксенофобия (ОВ L 328/2008 г.). ЕС би трябвало да приеме аналогично законодателство, което да обхване подбуждането към омраза и престъпленията от омраза, мотивирани от хомофобия и трансфобия, с цел ЛГБТ лицата да получат защита във всички държави-членки.

Тази листовка е изготвена въз основа на два доклада: „Хомофобия и дискриминация, основани на сексуалната ориентация и половото самоопределяне в държавите-членки на ЕС — Част 1: Правен анализ“, публикуван от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) през юни 2008 г., и „Хомофобия и дискриминация, основани на сексуалната ориентация и половото самоопределяне в държавите-членки на ЕС — Част 2: Социално положение“, публикуван през март 2009 г.

Пълният текст на доклада е достъпен на следния адрес: <http://fra.europa.eu>

Всички публикации на Агенцията на Европейския съюз за основните права можете да поръчате безплатно на уебсайта на Агенцията.

Ограничаване на отговорността:

При възникване на въпроси във връзка с настоящия превод направете справка с английския текст, който е оригиналният и официален текст на документа.